

Strategi

2023–2027

Innledning

Arbeidet vårt skal gjøre en forskjell, både for brukerne og samfunnet. Statped's strategi 2023–2027 skal gi retning for hvordan vi skal realisere oppgavene våre. Den beskriver viktige utviklingstrekk og utfordringer som vi ser i opplæringssektoren, og seks innsatsområder som Statped skal ha fokus på for å møte disse.

Som del av opplæringssektoren skal Statped bidra til at barn, unge og voksne med særskilte opplæringsbehov best mulig kan mestre eget liv og være aktive deltakere i utdanning, arbeid og samfunnsliv. Vi arbeider for at barn og elever skal oppleve et helhetlig pedagogisk tilbud der de spesialpedagogiske tiltakene, læremiddelutviklingen og tegnspråk-opplæringen henger godt sammen med det allmennpedagogiske tilbudet.

Tjenestene skal bidra til at de som er tett på barn, unge og voksne med varige, omfattende og særlig komplekse behov for tilrettelegging, kan gi et godt tilpasset tilbud i et inkluderende fellesskap. Statped skal også ivareta og utvikle sin rolle som fagdirektorat for Kunnskapsdepartementet.

For å oppnå dette skal vi arbeide effektivt og kunnskapsbasert, med god kvalitet og i tråd med bærekraftig utvikling, slik at vi nytter de faglige ressursene våre på best mulig måte.

Statped skal bygge og vedlikeholde spisskompetanse på fagområder der utfordringene er så sjeldne og komplekse at kommunene ikke kan forventes å ha den nødvendige kompetansen.

Rammer og ansvar

Statpeds samfunnsmandat er å bidra til at barn, unge og voksne med særskilte opplæringsbehov får mulighet til å være aktive deltakere i utdanning, arbeid og samfunnsliv.

Statpeds hovedoppgave er å levere gode tjenester innen spesialpedagogikk, tegnspråkopplæring og læremiddelutvikling. Vi er underlagt Kunnskapsdepartementet, som gir føringer for arbeidet vårt gjennom årlige tildelingsbrev og andre styringsdokumenter.

Vi er en landsdekkende, flerfaglig virksomhet som skal gi tjenester og kompetanse med lik kvalitet og lik tilgang for alle kommuner og fylkeskommuner. På den måten skal vi bidra til at sektormålene for barnehagen og grunnopplæringen blir nådd.

Vi skal vedlikeholde og utvikle spisskompetanse om særskilte opplæringsbehov på fagområdene våre slik at tjenestene er av høy faglig kvalitet og tilfører kommuner og fylkeskommuner oppdatert kunnskap og kompetanse.

Statped skal utvikle, tilrettelegge og produsere læremidler for tegnspråkbrukere og blinde / sterkt svaksynte barn og elever. Vi skal gi landsdekkende tjenester til samiske brukere på fagområdene våre gjennom Samisk spesialpedagogisk tjeneste (SEAD). Statped har det statlige skoleeierskapet for Diamanten skole for elever med døvblindhet. På fagområdet døvblindhet ivaretar Statped også et oppdrag fra Helse Nord, og vi er en del av Nasjonal kompetansetjeneste for døvblinde (NKDB).

Vi skal gi faglige råd til Kunnskapsdepartementet i saker som gjelder barn, unge og voksne med særskilte opplæringsbehov og fagområdene våre, og systematisere kunnskapen vår slik at den kan bli relevant for departementets politikkutvikling.

Statped skal gi tjenester på små og særlig spesialiserte fagområder innenfor

- ▶ syn
- ▶ hørsel
- ▶ ervervet hjerneskade
- ▶ kombinerte sansetap og døvblindhet
- ▶ norsk tegnspråk
- ▶ alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK)
- ▶ sammensatte lærevansker
- ▶ språk/tale

Statpeds hovedmål

1

Kompetanseutvikling

Kommuner og fylkeskommuner får tjenester og støtte til kompetanseutvikling som fremmer læring, utvikling og deltakelse i et inkluderende fellesskap til barn og elever med varige og komplekse spesialpedagogiske behov.

2

Tegnspråkopplæring

Barn og elever med rett til opplæring i og på tegnspråk er inkludert både i et norsk/samisk og et norsk tegnspråklig fellesskap.

3

Læremidler

Kommuner og fylkeskommuner har tilrettelagte læremidler og pedagogisk materiell som fremmer læring, utvikling og deltakelse for tegnspråklige, blinde og sterkt svaksynte barn og elever i et inkluderende fellesskap.

Innsatsområder

Innsatsområdene gir retning for hvordan Statped skal prioritere for å møte utfordringene og realisere våre hovedmål. Innsatsområdene har sitt utspring i utviklingstrekkene og utfordringsbildene som presenteres på neste side.

Statped skal styrke

1

det kunnskapsbaserte og praksisnære kompetansetilbudet som treffer kommuner og fylkeskommuners behov

2

kompetansen om språk og kommunikasjon som grunnlag for deltakelse, læring og utvikling hos våre målgrupper

3

det spesialpedagogiske arbeidet med samiske barn og elever

4

kompetansen til barnehagelærere og lærere i å anvende læremidler for blinde, svaksynte og tegnspråklige

5

samarbeidet med universitets- og høgskolesektoren ved å identifisere og følge opp behov for innovasjon, forskning og utdanning

6

rollen som tjenesteytende fagdirektorat, og være en synlig, tilgjengelig og relevant aktør i opplæringssektoren

Utfordringsbilder

Statpeds strategi skal gi en retning som bygger opp under hovedmålene våre. Kunnskap om utviklingstrekk og utfordringsbilder i opplæringssektoren viser at områdene kompetanse, kvalitet, samhandling og digitalisering er særlig viktige.

Kompetanse og kvalitet

Utfordringsbilder

- Det er mangel på spesialpedagogisk kompetanse på alle nivåer i opplæringssektoren.
- Forskning dokumenterer at kvaliteten varierer i allmennpedagogiske tilbud, spesialpedagogiske tilbud og tilbud om tegnspråkopplæring.

Statped vil

- arbeide med systematisk kompetanse- og kvalitetsutvikling i barnehager og skoler
- bygge kompetanse hos personalet
- bidra til tidlig innsats
- bistå i å utvikle tilpassede pedagogiske tilbud og inkluderende læringsmiljø

Samhandling

Utfordringsbilder

- Det er en stor utfordring at tjenesteapparatet fremstår som fragmentert og lite koordinert.
- Systematisk arbeid for å øke kvaliteten og likeverdigheten i opplæringen krever koordinert og samordnet innsats på flere områder.

Statped vil

- være en tydelig, tilgjengelig og attraktiv samarbeidspartner
- bidra med relevant kompetanse i samarbeidet med aktører på ulike forvaltningsnivå både i og utenfor opplæringssektoren

Digitalisering

Utfordringsbilder

- Digitalisering spiller en stadig viktigere rolle for å møte dagens og fremtidens muligheter innen spesialpedagogikk.
- Det er en utfordring å følge med på utviklingen, ha nødvendig kompetanse og nyttiggjøre seg den.

Statped vil

- være pådriver for at nye digitale muligheter bidrar til økt inkludering i barnehage og skole
- jobbe med utvikling og riktig bruk av digitale læremidler og læringsressurser
- arbeide for økt digital tilgjengelighet, bedre samhandling og mer brukervennlige tjenester

Interne innsatsområder

For å gi velfungerende og sammenhengende tjenester med lik kvalitet til hele landet er det viktig at vi har en effektiv infrastruktur og gode støttefunksjoner.

Vi skal derfor

1

styrke digital satsing og kompetanse og utnytte den forsvarlig for å fremme læring og deltakelse i et inkluderende felleskap

2

jobbe smart og utnytte ressursene effektivt til beste for brukerne

3

levere tjenester som er kunnskapsbaserte og av god kvalitet

4

være en attraktiv arbeidsgiver som rekrutterer, utvikler og beholder spisskompetente medarbeidere

Statpeds tjenester skal bidra til tidlig innsats

De som er tett på barn og elever med varige, omfattende og komplekse behov for tilrettelegging, skal være i stand til å gi et godt tilpasset tilbud i et inkluderende fellesskap. Det skal være et helhetlig pedagogisk tilbud der de spesialpedagogiske tiltakene og tegn-språkopplæringen henger godt sammen med det allmennpedagogiske tilbudet. Målet er at barn, unge og voksne med særskilte opplæringsbehov skal oppleve trivsel og mestring i inkluderende læringsfellesskap, og at de får et tilfredsstillende og godt læringsutbytte.

Et inkluderende fellesskap omfatter alle barn og elever

Inkludering er et begrep som inngår i alle hovedmålene våre, og som angår alle nivåer i opplæringssektoren. Arbeidet med inkludering i barnehage og skole betinger inkluderingsaktører på alle nivåer i sektoren.

Inkludering i barnehage og skole handler om at alle barn og elever skal oppleve at de har en naturlig plass i fellesskapet. De skal føle seg trygge og kunne erfare at de er betydningsfulle. De skal få medvirke i å utforme sitt eget tilbud for å oppnå mestring og få et tilfredsstillende læringsutbytte.